

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛДНЕМ

РЕДАКЦІЯ  
І АДМІНІСТРАЦІЯ:  
Львів, Ринок № 10, II пош.  
Конто пошт. шваб. (43.2)  
Адреса для телеграм:  
«Діло», Львів.  
Гол. Редактор приймає від  
11—12 год. парадполуднем  
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:  
Місцеві в країні 450 зол.  
За границею:  
В Америці 1 долар, Франції,  
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,  
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,  
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-  
словацькій 30 ч. к., Румунії 15 лей,  
Болгарії 750 ал., Австрії  
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ  
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-  
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА  
20 сот.

## ПЕРЕСТОРОГА!

Відборці фабрики Брати Чечовічка звертають увагу фахових купців і купуючої публіки, що появилися в торгівлі товари з етикеткою фірми Брати Чечовічка, хоча ці товари не є з тої фабрики.



Щоби оминати надужиття, подаємо пониже відбитку печатки, яку має у собі в середині по обох кінцях кожда оригінальна штука виробу фабрики Брати Чечовічка.

Львів, у липні 1927.

Відборці фабрики **БРАТИ ЧЕЧОВІЧКА.**

### Виборчі зловживання

Львів, 8. липня 1927.

Наша редакційна тека переповнена розпучливими звідомленнями й дописами про виборчі зловживання в різних повітах краю. Звідомлення ці приходять переважно з сіл і тільки обмаль місця не дає нам можливості використати того всього матеріалу, що його дістаємо щодня поштою й устно. Всеж таки й ці зловживання, що їх реєструємо в кожному числі, дають нам жахливий образ того, в яких тяжких умовах приходить ся громадінам українцям виконувати своє виборче право у практиці.

Вже перестаріла виборча ординація з виборчою нерівністю до громадських рад, що обов'язує при теперішніх виборах у Східній Галичині, означає значне упривілеєння не-українців на нашій землі. Тим пояснюється обставина, що в значній частині громад страчено для нас не тільки перше, але й друге коло. Коли заважити, що в першому колі на виборів є пересічно ледви 10—20 виборців, а голос у цьому мають найвище оподатковані і люди з високою освітнім цензом або рангою, то зрозуміємо, чому перші кола в більшості східно-галицьких повітів опинилися в руках не-українців. Близьким приміром може послужити тут одне село у львівському повіті, де на 20 виборців у першому колі є 9 поляків, 6 українців і 5 жидів. Між поляками є двір, начальник станції, управитель школи, почтар, медик, тріох козаків і один-одинючий місцевий селянин-поляк. А що жидівські купці йдуть на вибори з правилами з поляками, то вибір польських радних у тому колі заповнений. Подібні відносини в першому колі мало що не всюди.

Не знаючи на це нічим неоподаткованого елементу на селі, діють ще в різних селах і містечках виборчі надужиття, особливо — в користь елементу польського, або піддержуваного ані елементу хрещеного. Як виборюють нас члени українських виборчих комітетів на місцях. ці

зловживання переводять головним чином ті, що повинні стояти на сторожі порядку в громаді, а саме наказні війти і їх кліки, за якими криється нерідко польський двір, польський ксьондз, учитель і т. д. Ці виборчі зловживання і всякого роду шахрайства бувають такі різні, такі очевидні, що виводять з рівноваги навіть найспокійніших громадян.

Поминаємо те, що в значній частині наших громад пофальшовано з нечуваний спосіб виборчі листи, що поперепошувано самовільно тих українських виборців, які були невиділені чи небажані в одному колі, до другого, що багато управнених до голосування пропущено зовсім у виборчих списках. Поминаємо й те, що в сотках випадків не узгадано зовсім найбільш оправданих рекламаций покривджених (прим. у Яворові), що є очевидно причиною до уневажнення виборів, оскільки їх такі переведено. Але як назвати цілковите перероблення листи в останню ніч перед виборами, як це мало місце в різних місцевостях? Чи може до таких ярких зловживань допускати влада у якійнебудь правовій державі?

Про шахрайства і всякі комісарські штучки в часі самого виборчого акту читачі українських газет мають нагоду читати щодня. Наводити їх — зайва річ, бож мало яка місцевість є вільна від комісарських зловживань у часі самих виборів, що переводяться майже всюди під кличем увільнення громади від дальшої комісарської самоволі. Ті надужиття є зрештою основою до безчисленних протестів проти переведених виборів, що ними закидані всі староства.

Вибори до громадських рад у деяких повітах вже кінчаються, в деяких у повному розгарі, а в деяких щойно починаються. Компетентні, відповідальні за правопорядок чинники мають ще й тепер доволі нагоди й можливості вкоротити зловживання наказних комісарів та їх прихвостнів і перевести вибори справедливо й по закону. Інакше ці вибори, на які населення чекало терпеливо кільканадцять літ, не будуть нічим відрізнятися від оскаржених „галицьких виборів“ з часу перед світовою війною.

Українське громадянство, що, не зважаючи на різні темні духи і всяких киричників, виявило в останніх тижнях всеж таки на загальну значну рухливість, зорганізованість і солідарність, повинно використати ще й ці останні виборчі дні і допомогти вибрати по можливості всюди гром. ради, зложені з свідомих і чесних громадян-українців, що працюватимуть для добра громади й українського народу. Зокрема слід нам реєструвати тільки всякі виборчі зловживання і їх використовувати в протестах до компетентної влади.

### Право на національну назву.

(Відповідь польському фальольгові.)

Боротьба з терміном „український“.

Проф. Нітш помістив у виданім минулого місяця XII-тим зошиті „Języka Polskiego“ статтю п. з. „O nazwy naszych słowiańskich sąsiadów“, в якій адукується на назву „Rusini czy Ukraińcy“ — і виводить, що „Rusini mają zupełnie prawo nazywania się Ukraińcami“, але „z prawa każdego narodu do nazywania się, jak chce, bynajmniej nie wynika prawo żądania przyjęcia tej nazwy przez innych“. Другу частину цього рішення хоче підтримати проф. Нітш тим, що напр. англіїші називають голландців „Dutch“, французи німців „les Allemands“, знова слов'яни звуть їх німцями „odstawa n emy, a więc obrażanie niekiedy nieinteligentne lub zaciekawione jednostki z pośród Rusinów; ale i między nimi spotykałem już takich, co na pierwsze zwrócenie im uwagi na powyższe przykłady uznawali, że nie m. eli racji“.

Ці виводи проф. Нітша повторює покірно „Słowo Polskie“, яке покірно „українці“ любить як свій п. омі. Знова „Naprzód“ міює дві-

яко: і признає рачію проф. Нітшова і схильняє нам словами:

„Tam tamty narody o dziejowej utraconym bycie, o skryształowanej zupełnie jaźnoscim; co się zaś tyczy Rusinów, to nie uważają, że są to ludzie, którzy nie mają żadnego imienia, nie mają żadnego języka, nie mają żadnej przynależności do żadnego państwa, nie mają żadnej przynależności do żadnej kultury“.

А далі пише так:

„Przywiązanie szczególnej, nieznanej innym narodom wagi do spopularyzowania nazwy tej, a nie innej nazwy, jest zatem nie jakimś czynnikiem uporem, pęknięciem z niemożliwością, lecz chęcią przyswojenia i w obcych językach własnego pojęcia odrębności“.

Але „Naprzód“ орієнтується вже, що на підставі виводів проф. Нітша требаби було і на дальше називати Виленщину Литвою, а поляків на Виленщині — литовцями, бо так їх звали поляки а Конгресівні до кінця останньої світової війни, і до нині ще в великій мірі їх так називають, — тому „Naprzód“ не оглядаючись на призначі собою вивести проф. Нітша, радить не звати більше Виленщини Литвою, а поляків на Виленщині — литовцями.

Вже на перший погляд можна ствердити, що виводи проф. Нітша пракають недостаточною знайомістю предмету, про який пише і браком доброї волі (нір. слова: *nieinteligentne lub zaciekawione*).

Передовсім проф. Нітшова слід би знати, що щодо назв, а головню до політичної організації Європи, м. логічними іколі є назви, відрізняємо дві доби: першу до 18-го ст. в якій Європа була організована по державам, царстві і церкві, і другу від 18-го ст. в якій Європа в організованому по національному принципі. Тому в першій добі назви в різномоді, зате в другій добі іні і ісамі. І так старинні голландці тільки держав; Греції як держави не було. Також мешканці теперішнього італійського піностроу перед старинними римлянами мали кілька держав; Італії як держави не було. Те саме було в германських і слов'янських племенах. Не помилуючи, очевидно і романських племен. Зокрема ж одно германське племя, франки, пішло галицькі племена, само стоялося в них, а в діло ім назву, яка нині звучить французькою. Теж одне германське племя, англо-сакси, пішло бри-



іхські племена, поглинаючи у них, але даю їм назву, яка нині звучить англійською. Англіїни звуть голландців *Dutch*, бо тоді, коли утворено графство Голландія, в другій половині середніх віків, заселяли Голандію німецькі племена, які аж тоді набрали окремих національних рисок. Французи звуть німців *les Allemands*, бо коли та назва поставала, німецьке племя, аламан, творило сильну державу в сусідстві з державою франків. Знова алемани звуть німців від їх племені *Vemetes*, а не від слова німий, як не логічно обрадовано видається проф. Нітши. Само слово *Deutschen* походить від німецького племені *Teutones*.

#### Перемога національного принципу.

Зате в другій добі, назви в одні і ті самі; напр. Греція, Бельгія, Румунія (до 19-го ст. два князівства: Молдавія й Волощина, Румунія як держава не було), Болгарія (до якої відлучено Румелію), а по останній світовій війні Чехословаччина (хоч до війни світової війни німці звати захід *Böhmen*) Югославія (хоч це є властиво поєднання Сербія та інші). Отже в другій добі (в 19-м столітті) панує всебічно національний принцип, який виступає зградно в шквільних балканських війнах, при відродженні численних націй, в повстанні Бельгії, в відділенні Італії й Німеччини, а в 20-м ст. в часі останньої світової війни перемінюється в право самоозначення народів й знаходить свій вираз у визволенні різних народів. Таким робом назви нові, чи пак старі, але наново установлені, в однакові у всіх мовах.

Зрештою, волюб проф. Нітши був заглянув до історичного атласу, був би побачив, що багато старих назв зникло, потворено багато нових розширено і змінено деякі з давніших — і що творити анесь правдо поза фактом, що назви є вимогливими політичної організації Європи та інших частей світа — це абсурд.

Зокрема щодо назви „українці“, „український“ слід проф. Нітши вати, що в найстарішій літописі пишеться про смерть Володимира Глібочика в р. 1157 так: „о немале Оукраина много постана“. Там зветься Україною Переяславську землю. Але і Галичину цей сам літопис зве Україною, бо про Ростислава Берладичина в р. 1159 пише,

що прийхав „в Оукраині галичскою“. Так само зве літопис і Гал. Забуже Україною і пише, що князь Данило 1213 р. відібрав від поляків „Берестий, Оутроновськ и Волычичи и Стольє Комон и всю Оукраину“. Ця назва поширена на українських князів і королівських часів, закорінилась сильно в українським народі і нашла свій вислів у народній пісні як татарських часів („орда забрала українські діти“), найбільше поширилася і стала дійсно однією і виключною назвою українського народу за козацьких часів, перейшовши в українські народні пісні та літописи а також до всіх чужинних літератур: польської, німецької, шведської, французької. У переяславському договорі з 1654 р. говориться виразно про здуку України в Московію.

Аж цар Петро I. в р. 1721 постановив з метою обрусіння счеркнути про назву з карти Європи, тому назвав москалів — великоросами, українців — малоросами, а заселеним краєм — Росією. Однак ці нікчемні заходи його і його наслідників зникли в більшій половині Шевченка. Під натиском Росії пішла Австрія і вона назвала українців у Галичині „*Ruthenen*“, а на Буковині „*Kleinruth.*“. І так у німецькій термінології утворено тоді для назви українського народу аж три псевдо-назви: „*Kleinrussen*“, „*Ruthenen*“, „*Kleinruth.*“. Річ ясна, що ці назви були неісторичні, неприродні, штучні, нічим не виправдані, а служили політиці обрусіння й австрійщини. Щойно по розвалі царату 1917 р. під напором стихійного руху українського народу революційний уряд Керенського привернув давню назву „українці“ й „український“ як однією слушну й однією обов'язуючу. Також для Австрії по розвалі Росії не було вже більше причини удержувати назву „*Ruthenen*“ і „*Kleinruthenen*“ тому австрійський уряд і австрійська команда в 1917 р. вернулись до давньої назви „українці“ й „український“, уживаючи урядово тільки цієї назви. Український народ у визвольній війні в рр. 1918—1921 кровю пів мільона найкращих одиниць, які агинули на полі битви, і пів мільона найкращих одиниць, яких розстріляно, повішено, замучено, погребано живцем по льохах, таборах і тюрмах, припечатав цю назву і не дозволить нікому її собі вирвати.

#### Мова фактів і політична короткозорість.

З притиском підтверджуємо, що проф. Нітши як фізіолог повинен би знати, що назва „українці“, „український“ як арештом всяка інша назва, має своєрідний характер і тому аналогії не завжди є доцільні.

Крім агаданих історичних і фізіологічних мотивів українці мають нове право домагатись, щоб інші народи себто і поляки звали їх українцями не в таких головних причинах:

1. **правних:** а) міжнародних; всі повсюдні західноєвропейські трактати, як версайський про нац. меншини, Сан-Жерменський, сервський чи рішення Ради Амбасадорів, не відбирають нам нічого з прав, назви, приналежності і т. д., які ми вибороли собі в останній добі за Австрію, а рижський договір накладає виразно на Польщу обов'язання супроти народностей: української, білоруської й російської і ці всі договори польський сойм ратифікував (отже який виглядало зобов'язання Польщі супроти української народності, коли по виводам проф. Нітши в Польщі а тільки „*Rusini*“?); б) правно-державних, бо польський сойм і уряд є зв'язані перебранними зобов'язаннями, а в виконанні тих зобов'язань і власними законами, розпорядками, ухвалами і т. д., в яких вони уживали й уживають назви „українці“, „український“, починаючи від української парламентарної репрезентації, а кімчаючи на українській аматорській виставі;

2. **фактичних:** — в останній визвольній війні припечатав кровю на побовнищах свою тисячлітню назву, — вживав її як єдину загальну на всіх просторах своїх земель і інші назви вважав образою зверненою проти своєї національності;

3. **наукових і формальних:** українську мову як самостійну визнавала петроградська академія наук 1905 р. і пражська 1918 р.; українську державність визнавали в 1918 р. у берестейському договорі: Німеччина, Австрія, Болгарія, Туреччина, більшовики, в 1921 р. Аргентина, в рижським договорі 1921 р. Польща, а від 1924 р. як союзну державу радянських республік визнавали Україну: Англія, Франція, Італія, Швеція, Норвегія, Швейцарія та інші. — і по світовій війні взагалі всі європейські політики, публіцисти, учені, академії і т. д. знають тільки назву „українці“, „український“ і тільки її уживають, доказом чого є не тільки книжки і часописи, але також мапи, атласи, словники, то що:

4. **логічних:** коли виводи проф. Нітши торкаються всіх українців себто всього українського народу, то як погодити їх з фактом, що за Збручем є українська держава. Коли вони торкаються тільки українців під Польщею, бо українців за Збручем зветься „*Ukrainians*“, то повинні незрозумілим є, чому українців під Польщею мало зватися „*Rusini*“? До цього слід пригадати необхідності в польській термінології у бувшій Конгресній „*rusk*“ означає „російський“, тоді як „*ukrain*“, „український“ приняті в українській, але здебільша і в Галичині, а тільки жмінна впохпюваля тримається ще назви „*ruski*“ вряжгоди перемішувачи її під-навів з назвою „українці“, „український“;

З будім-то фізіологічних доказів проф. Нітши виходить ясно, що вони мають підклад не науковий, але політичний. Вже на перший погляд впадає в очі те, що переказана Галичині на „*Malopolska*“ й утримування назви „*ruski*“ в копіюванням назви москалів по 1863 р. був Конгресній на „принципальний край“ і переказана українців на „малоросов“. Як у тім випадку мала Москва на офі обрусіння поляків і українців, так тепер поляки мають охоту спольшити західно-українські землі. Але як раніше поляки й українці обурювалися і домагалися, щоб не називали їх вигдуманими штучними термінами, і тепер українці обурюються і протестують проти назви *Malopolska* тим більше, що історично — як не потвердили недавно самі польські історики — „*Malopolska*“ означає північ польської землі на північ від Кракова в бувшій Конгресній, і зовсім незрозумілі поспіб на історичною назвою в північ Кракова переказано Галичину. Це торкається і назви „*ruski*“, бо обі ці назви підтримуються виключно з метою польонізаційної політики.

Колиб проф. Нітши писав „*O nazwy naszych slowianskich sqsladw*“, (чому тільки слов'янських? — перше почувши, що нім. наука визнає та його виводи і що Німеччина не дається Польщі польонізувати, а з цього саме діло!) з докладним знанням історії народів, з науковим історичним атласом у руці, з докладним знанням подій політичних, соціальних і культурних поодиноких народів, а також знаючи наукові праці європейських учених про назви і політичну організацію Європи, то певне був би мусів зріктись своєї тенденції.

К. АНИШЕНКО.

## МИРОНОСНИЦІ.

(Продовження.)

Послухала матери — побігла до Кривобочици. Привітна стара й така-ж ласкава та набоженна. Обдарила мене та й питає: — „А чирячка якого не було?“ — „А пригадай“.

„Ні, наче не було“. — „А пригадай“.

— Пригадую: був чирячок... та це й у такому місці... так наче вирало нігтем... або дуже здрягнула. З неділю щось побуло та й загоїлось саме. І нічим не гноїла — тепленькою водичкою що-раз обмивала.

— От бачиш! — позіхнула Кривобочица.

— А що-ж воно, бабо? Звідки?

— Ти хіба не знаєш?

— От хрест побий... Кривобочица прошепотіла мені в ухо:

— Праці, моя дитино. Тепер, може, згадаєш звідки?

Як по голові ударила! Сіла я на ослін і заголосила. Згадала: макітра з варениками, саперник... Тільки-ж і було, що двічі... і за це праці... Закаминіла я. Чуло: тихо бере мене за руку Кривобочица і каже:

— Не тужи, дочко, та послухай мене. Нанесла війна багато лиха на нашу Україну... Всякого стерва пелбувало...

— Бабусю, ріденька, — благаю, — що хочте беріть, а тільки поміжте та нікому не кажіть. А то — в криницю...

— Чужа біда для мене тайна, моя дитино: заспокойся... Велику красу дав тобі Господь і велику наругу поспав — для спасення твоєї душі... А, Боже-ж мій милосердний, скільки до мене ходить дівчаток і молодичок, парубків і чоловіків. Якби на твоє думали, став загіталиб... До фершала не йдуть, до Київна не йдуть — до баби Кривобочици і незаможники і заможники, і куркулі та й лапачони\* з заводу навідується... бо сам Господь веде їх до мене, для спасення їхньої душі: тіло — хворобі, аби душу спасти. Через страждання, дочко, люди проходять, як через огонь...

— Що-ж його в світі божому діяти?

— Од цієї хвороби немає ліків, як молитва... на вечірній зорі, на ранішній зорі, коли роса поїть землю, — молись. На схід сонця — на свою церкву — сто поклонів земних, на захід сонця, на русачіську церкву — сто поклонів земних. А й, моя дитино, молодю редьку, що окроплена россою, та мед... А вийдеш на річку, молись: „Видибай, Боже, видибай“. На небі знають, до кого ця молитва... Господь поверне тобі й красу змарнілу й душі стеску прокаже. Спасибі твоїй матері за мнїжечки, а тобі, дочко, за качечку...

\*Литвини. — Авт.

Пішла я... Щось матері збрехала. Почала росяну редьку їсти з медом. Щоденно по двісті поклонів била. Наче полегчало. Веселіше мені на серці іноді й на пісню потягне. Заспіваю... а серце як скрутиться, а сльози як покотяться... Далі: почувую — в горлі щось харчить, в роті наче сливи поприлипали. До вітру піду... Гнию. Живую гнию... А чула я, що найкраще допомагає мирносна Марія Єгипетська... Вже як ця не допоможе...

Скривилась Одарка і захолола. Чую, як тукотить її серце. Жде, що я скажу.

— І чи ти вгадаєш, сестро, що я сказала молодіці?

— Господь тебе знає...

Віда тихо-ласково глянула на Оніску: в тихих чорних очах, які берегли одвічну тугу й ніжність української жінчини, полинула хвиля скорботи. Воскове обличчя освітлювало ласкавим сумним посміхом. І наче передаючи таємницю, Віда, вагаючись, перекинула погляд через став, по роздолу, до заводу...

— Щось сталось зо мною несподіване. Чогось Петро мені встав в очі. Я твердо, наче чужим язиком сказала Одарці:

— Присголашаю тебе в мирносно...

Оговталась далі: й додала: — Тільки, голубонько, щоб ніхто і не знав і не чув: будемо святити в Переправці криницю... А ти, покіль-що занеси батюшці якусь там качку. Хвалити Господеві, їх у вас повний двір. Щоб записали нас батюшка

в морносноці. А то-ж, сама з'явеш, наплеться бабів — і не приступиш...

Одарка вклонилась мені до землі, наче справжній мирносноця до гробу господнього. Аж ніяково мені стало.

Вже й не кажу тобі, Оніско, як виїшла я од Іванків. До того-ж боліло моє серце за наш горопашний народ... Твоє лихо промайнуло... і молило серце: перенеси ти, Господи, всі скрути людські та на мої плечі та й покарай зараз...

### III.

— Вихопилась на греблю. Бачи з дякового двору виїшла Санька Таманська. Хай Господь милує! — думаю про себе, — наче напевно Одарку маю, а тут і Санька дорозу переходить. Але гребля одна: це Зустрічаємось.

— Христос воскрес, бабо Відо з суботою будьте здоровенькі!

— Воїстину воскрес, спаси будь і ти здорова.

— Куди це ви, бабуню? Може до дяка — писатися в мирносноці?

— А пишуться?

— Та пишуться. І я вписалась батюшка благословилань...

— Добре, дочко, коли так. Вати будемо в мирносноціх ходити...

А ти-ж батюшці можеб сахара однесла. Вони-ж так біають...

— Ні, — одказує Санька, — я їм виполою город. Де там, той сахар...

(Далі буде.)



За 40 радних виђано 14 украјина, 11  
и 12 под.



## Виборчі надужиття.

## СОКАЛЬЩИНА.

Позашир. Голосування перейшло під затогом накарної комісії: комісар і писарська. Виборча комісія допустилася страшних надужиття. Писар і комісар лізали з рук виборців українські картки з кандидатами та дерли їх, кричали і грозили, щоб ніхто не голосував на українську літеру. Словом: терор! Повнолітні всіх українських виборців унепавнено при виборах! Не переписують карток і не оголошують, хто скільки голосів віставля. Пам'ятає в виборчій комісії робити, що хотіли! Що на не старості? Побігли жиди і хунівські підлизайки. На жаль, навіть справник української кооперативної армії злочин і віддан голос на єврейську кліку. Що на не члени кооперативної?

Тудорковичі. Учителі і учительку (7-ї ранги українці) не помічено на місці. Від всіх, що мають право голосу в четвертому колі, писар Калішівський вимагає метрики. Невідомі господарі дорікають до другого до третього кола. Спалюють і т. п. писар не узяв. Поменшували в розмірах податки невідомі, наказували кліці людям. На рекламний не дається відповіді.

Старгород. У всіх коллах забрав до себе комісар, на приказ вселадного писаря в Угринава, виборчі листи і не дав нікому переглядати, хоч старості в своїм домі обіймають накладе, що листи можна оглядати цілий місяць, щодня цілих вісім годин. До рекламної комісії похилили в розмові невідомі, що-би з ними міг писар робити, що захоче, члени рекламної комісії відповідають на запити громадян, що вони нічого не розуміють і не знають, а писар робить, що захоче. Писар айнує навіть так зв. політичні провини, щоб невідомі собі людей не допустити до голосу.

## НОВИНКИ.

— Відгуки граду. Шойно тепер приходить точніші звістки про руїну спричинену градом минулої суботи. Найбільшу шкоду мають огородинки; за 12 хвилин бурі град поторопів тисячі шиб в огородинках, полів рослин та побива горішки. Чимало людей, що поранилися коло городу весь рік лишилась без засобів прожитку.

— Життя співзв'язь цього року наслідком дощів, на два-три тижні. Такою є думка бувицького міністра хліборобства Голішівського.

— Особисті вісті. Дня 1. липня п. р. промислав у Карловому університеті в Празі п. В. Горбоний в Долині на догора прва.

— Гинуть як мухи. У Винниках утопився добродійно в керничі богослов Пилип Яона, що недавно приїхав із Праги. — Львівське жіноцтво надалі розчароване життям: знову одна 16-літня невідома і друга 20-літня, саукунця Гарасин, зіли труту. — У Варшаві уч. VII кл. гімназ. Черський застрілявся, лишаючи записку, що "має недужу душу". — Одночасно в Пруті, біля Коломиї, втопився 20-літній семінаристка Піндус і 8-літній хлопчик Тимочко.

— Проекти нових залізниць. Комунікаційна комісія прийняла резолюцію на адресу м-ства шляхів про потребу почати підготовчі роботи для нових залізниць: Коломиї—Косів—Кути, Підгайці—Теребовля і другого шляху Львів—Коломиї—Синьків. Тепер тільки питання: чи має поможити ще інші залізничники воїде.

— Банкноти і мистецтво. У "Слові Польським" з дня 7. п. м. наводимо велику статтю п. Рибалтовського з нагоди вилуку нових 10-злот. банкнот. Автор намагає їх порівняти "скалярним" з художнього погляду і стверджує, що рисують на них є "мистецтво", найбільше першої незалежності принципів щодо пропозицій людського виступу і що для ретування доброго імені польського мистецтва треба б їх якнайшвидше скасувати. Ще б казати помітили ми в "Ділі" новинку про ці банкноти кажути, що "літ мистецтвом оглядом вони не витримують ніякої критики" і що "про них нічого доброго взагалі сказати не можна". Таку художню оцінку дав нам принагідно наш артист П. Ковалик і за неї тоді мовили радим наклали на нас "Гаста Пораніа". Нині, 3 місяці пізніше, польські фахівці доходить до того самого висновку.

— Капіт для географії. Російська революція породила одну своєрідну недугу: перехрещування міст новими іменами своїх героїв — свіжак кандидатів на історичну славу. Заки європейські фірми встигли переіменувати свої "атласи" із новими назвами, сотки нових міст перехрещено знову. Тепер за цією ідеєю хоч-че піти турецький парламент і в честь свого володаря назвати Константинополь. — Мустафа Кемаль. Константинополь має ту либу, що є за довгий, а Мустафа Кемаль трохи за короткий... перел історією.

— Темні історії. У Берліні при будові підземної залізничної відкопали 100-кілометрові людські кістки в околиці злочинця Адамсара. Судовий знавець пр.

Штраху каже, що не останки французького принца з армії Наполеона 1812 р., а комуністичний "Вельд ам Абенд" твердить, що не містять вбитих по-ардальському комуністів підчас бунту "спартаків". Шкаво знати: чи людина по сто роках у землі виглядає так само як по кількох.

— Річні рекорди. Мадярський письменник Льюарет, безпосередньо після перелету Ліндберга, сім за стіл і написав про нього передвечірню повість, за одну добу її надрукував і миттю розповів. Навіть коли така література є тільки гулячем, то такі вона є доказом справжнього темпераменту мадярів, якого їм шире заздримо. — 80-літня мати президента Австрії Гайнцла ішла із своїм сином літаком понад Візанію. — У Сполуч. Державах є тепер 207 осіб, які мають річно більш як мільон дол. доходу; ще в 1924 р. було їх усього 75. — Кошишин "опереткова зоря". Будапешту Ільонка Пальмай-Кінські, що від кількох літ живе в білі як "трафікантка" з ласки уряду, перейшла в 63 р. операцію відомою дозвину і має тепер намір вернутися на сцену, і ще раз вийти замуж, бо погуває себе, мов 20-літня. — У місті Шинцпарті (Спол. Держ.) арештували грабібеля церков Мадарена, який за останніх 27 років ограбив 7000 церков на \$1.000 дол.

— Саїтова асянина. У Пасадена (Каліфорнія) помер творець першого трамваю Джордж Петтерсон — 88 р. життя. За перших 5 місяців п. р. було в Англії 8700 винахідів вісти. Для порівняння пригадується, що нпр. в 1922 р. за весь рік було тільки 973. — Поляки-комуністи в С. Р. С. Р. на знак протесту проти Чемберлена, який збиває взаємини із рад. Союзом складають гроші на танк імені "Фелікс Дзержинський". Гроші збирає спец. комісія під провозом Фелікса Кона, колишнього редактора соціал. денника у Львові. — Англійський уряд видав "Блакитну книгу" з текстами всіх дипломатичних нот між ним і С. Р. С. Р. від 1921 р. — Турецький уряд придумав такий спосіб на будову літаків: курці дистантує пачки з папірками по тій самій ціні, що дотепер, але в пачці замість 20 папірочок буде тільки 19; одна піде на літак. — Шліфарні діамантів у Бельгії зачинені по причині фінансових труднощів; десятки тисяч безробітних.

Похвальне признание злобула Адресна Книга Польщі для торгівлі, промислу, ремесла та хліборобства, видана Т-вом Міжнародної Реклами, ген. представництво Рудольф Моссе; весь її нахлад вичерпаний у короткім часі. Вартість цього провідника корисного для купця та промисловця під кожним оглядом збільшена ще тим, що Книга дуже популярна. Доказом цього зростає з кожним днем число передплатників на її II-е видання, доповнене та виправлене. Продаж над цим другим виданням Адресної Книги, що вийде при кінці п. р. пішла вже так далеко, що небагато пічється друкувати частину про Львівське воєводство. Всім колам заінтересованим нею радимо звернутися негайно до редакції: Варшава, Маршалковська 124, тел. 305-68 і 205-68, щоб помстити свою адресу у відповідним відділі Книги.

## Відозви і комунікати.

## В справі "Народнього Музею" в Коломиї.

Виповнюючи заповіт основателя "Українського Народнього Дому" в Коломиї та постанови статута цього Товариства, як також ухвалу Загальних Зборів, У. права "Українського Народнього Дому" ринила оснувати "Народній Музей ім. о. Йосафата Кобринського в Коломиї". Тому, що Музей має відповідати етнографічним цілям, він складатиметься з таких відділів: 1) Відділ збірок строїв Гуцульщини зі всіх сторін Підкарпаття. 2) Відділ гуцульсько-народних вишивок і писанок. 3) Відділ гуцульського мистецтва та всякого виробництва, як тарілки, топирі, касетки, лиски, килими і т. п. 4) Відділ старовинної зброї та всяких культурно-історичних пам'яток. 5) Відділ "Гуцульщини" в сучасному мистецтві. 6) Відділ археологічно-нумізматики. 7) Відділ злимок Гуцульщини. 8) "Варіа" — відділ для вимини. 9) Бібліотека про угуцульщину. З уваги на високу ціну, яку в житті націоналізм та культурний має колись відіграти наш "Народній Музей", проситься отримати всіх саломних українців знятися збіркою цінних пам'яток та надіслати їх на адресу: "Народній Музей ім. о. Йосафата Кобринського в Коломиї", Український Народній Дім, вул. Костюшка ч. 23. — Коломия, в травні 1927.

За Управу: о. Олександр Русин, Юліан Ковалів, голова, секретар.

Пам'ятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. I. пов.) на шадничу книжечку ч. 7910.

## Купелеве Заведення

## ПІДЛЮТЕ 700 м. понад рівень моря

в Карпатах над Ляминцею серед найбагатшої в лісі околиці Горганів. — Купелі горічі з мінеральною водою, купелі сонячні і купелі в Лямині, вода мінеральна до п'яти, реставрація в місці на лікарське поручення, харч. приновий і жетиня. — Лічення всіма видами лікарів: ревматичне запалення сугавів і м'язів, іскіас, позалітні стани жіночих недуг, туберкульоза залозів і костей, кривуха, малокровія, катарит шлунка і кишківника, шок, та каміння мочевого доріг і недуг нирок матері. 1-4

— Купелевий сезон від 15. травня (має) 1927 р.

Ціни в першій і третій сезони нижчі. Станція заліз. Брошнів на лінії Стрий-Станіславів. Замовлення на адресу: Купелеве Заведення Підлюте, почта Львівське.

## Літературний куток.

— У літературних англійських колах займаються питанням: чи не відкрити гробниці поета Едмонда Спенсера, що помер у 1899 р. і спочивав у Вестмінстерському соборі, англійським Пантеоні. На його похоронах численні други-поети мали вкрити в його домовину поему в його честь. Між ними, кажуть, мав бути й Шекспір. Отже є згода: хто зна, чи нема там і рукопису Шекспіра. А що ніхто з рукописів Шекспіра не дійшов до нас як безсумнівний оригінал, то така знахідка мала би для дослідів над його творчістю величезне значення. Однак між самими письменниками нема ще в цій справі одностайної думки. Т-во драматургів після довгої дискусії не хоче взяти на себе ініціативи. Драматург Масон є за тим, щоб домовину відчинити, не додаючи їй ніякої образи тіней Спенсера. Бернард Шоу каже, що цього не варт робити: "Досвід показує, що коли чоловік кидав до могили рукопис, то або цей рукопис нічого не варт, або автор має в себе копію".

— У рос. держав. В-ні виходить перекладна збірка оповідань В. Винниченка п. з. "Купля", всіх ще передованих.

— Молодий російський письменник А. Алексей Чапінг видав велику повість "Радіан Степан". Дарма, що автор старався змалювати особу Радіана, цей малюнок вийшов блідо. Зате майстерно передана істор. доба із своїми звичаями та своєрідним кольоритом, політично-суспільні обставини, воярство та дикість уряду та народу. Жаль, що повість трохи задовга.

— Американський мільярдер-банкнр Канбуш, посол у Лондоні і бувиць держ. секретар Хюз рішили приділяти даром мільон дол. на відбудову театру Шекспіра в Стретсворді.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і послав дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

## ОПОВІСТКИ.

Управа української гімназії в Яворові складає подяку о. Ст. Малайковій з Пінбурга за жертвоування 5 доларів на відбудову гімназії. 28 1-1

Управа Української Студ. Громади у Варшаві уділює всяким інформаційш шодо аступу на Політехніку, Університет (всі відділи), Вишу Школу Торговельну, Вишу Школу Сельського Господарства, Школу наук політичних, Школу штук красних, Школу фізичного виховання. Листи просимо надіслати по адресі: Warszawa Podwale 16—15, Ukrainška Stud. Hromada.

## ДРІБНІ ОГолошення.

4 ЗОЛ. коштує цукорничка з хінського срібла у Мандля, Коперника ч. 14. 1773а 11-7

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБ. БИ продас за готівку і на рати від десятиків літ в цілім краю звісна фірма Іван Зельтенрайх, Лвів, Марійська пл. 5. Купую брилянти, золоту, срібло, плачу найвищі ціни. 3а 2-7

ШЕНКЛІВНА Пекарська 44, Кваліфікаційний курс, есенгуально також матуральний від 12. липня. Триватий рік існування. Около 1.500 апробованих. 12-15

АДВОКАТСЬКИЙ конспієнт зі судовою практикою пошукує посади. Зголошення до Адміністрації під 13%. 32 1-1

БЮРО ПРАВНОЇ ПОРАДИ в військових і побороних справах, інформації, вношення подань, заступництво сторін. Львів, вул. Пекарська 47/II. 2121 24-24

МІШКАННЯ зложено з трьох комнат, кухні, веранди і малого газдівства в середині міста Яворова винайму за чином з гори. Мешкання надается для родини, що має діти до середніх шкіл (в місці гімназії і учительський семінарії). По більшій інформації звертатися до Миколи Осідаса Маїстра фармації в Яворові. 23 2-3

ВАЖНЕ для П. Т. Власників. Лікарнич роботи і шильдів найдешевше виконує з 50% опустом тільки короткий час — фірма Ф. А. Галішівські Львів, Боїма 4. 2446 8-10

ГОДИНИКИ — БІЖУТЕРІЯ тільки першорядна поручає дешево Демонстраторський-Розаженський, Львів, Готель Жоржа Академічна 2. 7 5-4

МОРЕЛІ залішнікі, світової слави, 1-го сорти, висилас в 5 кг. кошиках опачено за післяплатою 18 злот. 15 сот. А. Венкерт, експорт овочів в Залішних. 14 3-16

ПРИЙМУ негайно кількох хаточів до науки механічного ремесла з учениною 7-мою класою виділовою або 3-4 класою гімн. Ю. Ломага, Семінарія 9. 31 1-2

## ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

## В Карльсбаді

ордиує як давніше

Д-р М. ВАХНЯНИВ

2477 Mühlbrunnstrasse. 2-1

Лікарсько-дентистичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта

Якова Наєса

ЛьВІВ, вул. Сикстуська 17/II.

Плюмбування й винищення зубів без болю. Штучні зуби в навуку і золоті в американську систему. Пациєнтів з провісш полагоджуються в найкоротшому часі. П. Т. урядовим і студентам значна знижка. 26 Полекші в сплатах. 2-5

## ДЕНТИСТ

Б. ЛЬЖЕР в Станіславові вул. Собіського 14.

Спеціальність: білі корони, штучні зуби без піднебіння, містки без корон і бізенті зубів. — Приступні ціни — догідні умови. 15 3-0

Перша і друга часть Історії національної думки галицьких Українців, до часу світової війни, написані д-ром Костем Левичим. вже вийшли з друку і мож купити в книгарні Наукового Товариства імені Шевченка у Львові, Ринок ч. 10.

По розпродажі цього тому вийде другий том споминів д-ра Костя Левича п. з. Наші політичні змагання у світовій війні, 1914—1918. 12 2-5

Виділ Тов. "Український Інститут" для дитчат в Перемислі

приймає на шкільний рік 1927/8 до інститута 180 учениць. Місячна оплата за удержання 85 злот., на початку однократно 30 злот. на інвентар. В інституті є приміщення жіноча гімназія гуманістична (латинська мова від 4. класу) з повним правом молодності; оплата за науку 30 злот. місячно. Подання о прийнятті до інституту просимо вносити до 15. липня 1927. — Мих. Демчук, управ. інститута. 18 3-3



Знаменитий лінійний середній при всіляких жидудових болях. Побуджує апетит, зміцнює жовчак і усуває перешкоди при травленні, як також успішно діє при асциті.

Готельний Склад Аптика SANITAS

Львів вул. Львівська ч. 48. 23